

Dosarul nr. 2ra – 1231/18

Instanța de fond: Judecătoria Edineț (sediul Central), Judecătorul: C. Prisăcari,
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători: A. Albu, A. Toderăș, E. Bejenaru,

Î N C H E I E R E

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Larisa Vacari și
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Vacari
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală,
instanțelor judecătorești și aducerea scuzelor oficiale,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2017, prin care s-au
respins apelurile declarate de către Larisa Vacari, Ministerul Justiției al Republicii
Moldova și Procuratura r-nului Edineț,

c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2016, Larisa Vacari a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală,
instanțelor judecătorești și aducerea scuzelor oficiale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 02 octombrie 2014
Procuratura r-nului. Edineț a intentat în privința sa cauza penală nr. XXXXXX, în
baza cererii lui Adrian Agarici, fiind învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute
de art. 179 alin. (1) Cod Penal.

Reclamanta a menționat că, prin ordonanța organului de urmărire penală a IP
Edineț a fost recunoscută în calitate de bănuită, iar la 20 decembrie 2014, prin
ordonanța procurorului în Procuratura r-nului. Edineț Alexandru Plîngău, a fost
pusă sub învinuire în baza art. 179 alin. (1) Cod penal și audiată în calitate de
învinuită. Prin sentința Judecătoriei Edineț din data de 30 aprilie 2015 a fost
recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii incriminate, stabilindu-i-se
pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale (4000 lei),

acțiunea civilă înaintată de Adrian Agarici fiind admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea acțiunii civile. Sentința Judecătorei Edineț a contestat-o cu apel prin intermediul avocatului Veaceslav Vacari. Prin decizia din 16 septembrie 2015 a Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți, apelul înaintat de Vacari Veaceslav în interesul său a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței instanței de fond. Decizia din 16 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost menținută sentința instanței de fond a contestat-o cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8, 12 Cod de procedură penală. Prin decizia din 15 martie 2016 a Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar declarat de apărătorul său, avocatul Vacari Veaceslav a fost admis, fiind integral casată sentința din 30 aprilie 2015 a Judecătorei Edineț, decizia din 16 septembrie 2015 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, fiind dispus achitarea inculpaților Larisa Vacari și Marin Vacari de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod Penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Larisa Vacari a precizat că, în rezultatul acțiunilor ilicite a organului de urmărire penală și a Procuraturii raionului Edineț a fost atrasă ilicit la răspundere penală, în urma cărui fapt i s-a distrus sănătatea, s-a tratat în spital, i-au fost cauzate suferințe psihice și sufletești, i-a fost limitată libertatea personală, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația sa, iar urmărirea penală și examinarea cauzei penale a durat mai mult de un an.

La 13 ianuarie 2017, Larisa Vacari a depus cerere suplimentară, în care a indicat că, prin decizia din 16 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, sentința instanței de fond prin care a fost condamnată în baza art. 179 alin. (1) Cod Penal a rămas definitivă și executorie. Ca urmare, aceasta a fost pusă în executare, și întru evitarea unor consecințe nefaste pentru sine, a achitat amenda în mărime de 4000 lei în beneficiul statului prin intermediul executorului judecătoresc Olesea Bodean. Suma de 4000 lei, i-a fost restituită pe când cheltuielile de asistență juridică, de deplasare și de executare în mărime de 303 lei, nu i-au fost restituite nici până în prezent.

Reclamanta a solicitat încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, instanțelor judecătorești și aducerea scuzelor oficiale.

Prin încheierea din 20 februarie 2017 a Judecătorei Edineț (sediul Central) a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Procuratura Generală a Republicii Moldova (f.d.61).

Prin hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătorei Edineț (sediul Central), cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. A fost încasată de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Larisei Vacari suma de 303 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest pretențiile înaintate de Larisa Vacari au fost respinse ca neîntemeiate. (f.d.79).

În susținerea soluției date instanța de fond a conchis că prin acțiunile instituțiilor statului Larisei Vacari i-au fost create suferințe fizice și psihice, însă

aceasta nu a justificat prin probe pertinente existența prejudiciului moral în cuantumul solicitat, motiv din care instanța califică suma de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral, ca o satisfacție echitabilă suferințelor suportate.

Totodată, instanța ținând cont că reclamanta a demonstrat faptul suportării cheltuielilor de executare în cuantum de 303 lei, le admite cu titlu de prejudiciu material.

La 04 mai 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel nemotivată, iar la 15 iunie 2017 și respectiv 21 iunie 2017 supliment la cerere de apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Edineț (sediul Central), prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea din bugetul de stat în beneficiul reclamantei sumei de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Larisa Vacari să fie respinsă integral. (f.d.85)

La 11 mai 2017, Larisa Vacari a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Edineț (sediul Central), prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată (f.d.88-90).

La 12 mai 2017, Procuratura raionului Edineț a depus cerere de apel nemotivată, iar la 14 iunie 2017 cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Edineț (sediul Central), solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri legale (f.d.91).

Prin decizia din 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți au fost respinse cererile de apel declarate de Larisa Vacari, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura r-nului. Edineț și menținută hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Edineț (sediul Central) (f.d.142).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 09 februarie 2018, Larisa Vacari a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului și a cererii de chemare în judecată cu privire la repararea prejudiciului material și moral și aducerea scuzelor oficiale.(f.d.133-138).

În susținerea recursului recurentul a invocat prevederile art. 524, 1405, 1422 alin. (3) Cod Civil și art.357, 364, 365, 385 Cod de procedură civilă, considerând hotărârea pripită și neîntemeiată.

La 22 iunie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei din 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului înaintat, recurentul a indicat că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele și a interpretat în mod eronat normele de drept material, ceea ce a dus la emiterea unei decizii neîntemeiate și pasibilă casării.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 28 noiembrie 2017, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 10 ianuarie 2018, confirmarea despre recepționarea acesteia fiind anexată la

materialele dosarului (f.d.153; 154-156).

În aceste circumstanțe recursul, declarat de Larisa Vacari, la 09 februarie 2018, se consideră depus în termen, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cererea de recurs la 22 iunie 2018 cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere.

Astfel, în privința recursului declarat de către Larisa Vacari, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă

este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanța judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Larisa Vacari este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Cu referire la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 noiembrie 2017 (f.d.142).

La 10 ianuarie 2018 Curtea de Apel Bălți le-a expediat părților copia deciziei (f.d. 153).

Conform avizului de recepție contra semnătură se atestă că reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a recepționat copia deciziei din 28 noiembrie 2017 a instanței de apel la data de 15 ianuarie 2018 (f.d. 154). Prin urmare, din această dată începe să curgă termenul de două luni pentru declararea recursului, care expiră la data de 15 martie 2018.

Cu toate acestea, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs la data de 22 iunie 2018, astfel cu încălcarea termenului de 2 luni din momentul

comunicării deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că depășirea termenului de declarare a recursului constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) CPC, de a considera recursul inadmisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Larisa Vacari și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și b), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile, declarate de către Larisa Vacari și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Visternicean